

METHODS OF COMPARATIVE DIAGNOSIS OF DOLICHOSIGMA DISEASE IN CHILDREN

Sapayev O. K.

D.Sc., Associate Professor, Head of the Department of Pediatric Surgery, Anesthesiology and Resuscitation, Urgench State Medical Institute

Ruzmatov I. B.

D.Sc. (DSc) Associate Professor Department of Pediatric Surgery, Anesthesiology and Resuscitation, Urgench State Medical Institute

Khasanova Lobar Hamro kizi
2nd Year Master's Student
Urgench State Medical Institute

Abstract

This article analyzes comparative diagnostic methods of dolichosigma in children. The clinical manifestations, radiological examinations, ultrasound investigations, and laboratory diagnostic methods are described. The study emphasizes that early and accurate diagnosis plays an important role in increasing the effectiveness of treatment and preventing complications.

Keywords: Dolichosigma, pediatric diseases, differential diagnosis, constipation, irrigography, diagnostics, pediatrics.

Introduction

BOLALARDA DOLIXOSIGMA KASALLIGINI TAQQOSLAMA TASHXISLASH USULLARI

Sapayev O.K.

Urganch davlat tibbiyot instituti

Bolalar jarrohligi, anesteziologiya va reanimatologiya kafedrasini mudiri
t.f.d., dotsent

Ro'zmatov I.B.

Urganch davlat tibbiyot instituti

Bolalar jarrohligi, anesteziologiya va reanimatologiya kafedrasini
t.f.d. (DSc) kafedra dotsenti

Xasanova Lobar Hamro qizi

Urganch davlat tibbiyot instituti
2 kurs magistratura talabasi

Annoatsiya

Mazkur maqolada bolalarda dolixosigma kasalligini taqqoslama tashxislash usullari tahlil qilinadi. Kasallikning klinik belgilari, rentgenologik va ultratovush tekshiruvlari hamda laborator diagnostika usullarining ahamiyati yoritilgan. Erta va aniq tashxis qo'yish davolash samaradorligini oshirishda muhim omil ekanligi ko'rsatib o'tilgan.

Kalit so'zlar: dolixosigma, bolalar kasalliklari, taqqoslama tashxis, ich qotishi, irrigografiya, diagnostika, pediatriya.

Bolalarda uchraydigan ovqat hazm qilish tizimi kasalliklari orasida dolixosigma muhim o'rin egallaydi. Ushbu kasallik yo'g'on ichakning sigma qismi anatomik jihatdan uzayishi bilan xarakterlanib, ko'pincha surunkali ich qotishi, qorin dam bo'lishi va og'riq kabi klinik belgilar bilan namoyon bo'ladi. So'nggi yillarda bolalarda noto'g'ri ovqatlanish, kamharakat turmush tarzi hamda tug'ma ichak anomaliyalarining ko'payishi dolixosigma bilan bog'liq muammolarni yanada dolzarb etmoqda. Kasallikning dastlabki bosqichlarida klinik belgilar boshqa ichak kasalliklariga o'xshash bo'lgani sababli uni aniq tashxislash murakkab hisoblanadi.

Dolixosigmani o'z vaqtida aniqlash va boshqa kasalliklardan farqlash pediatriya hamda bolalar jarrohligi amaliyotida katta ahamiyatga ega. Ayniqsa, Hirschsprung kasalligi, funksional ich qotishi va ichak tutilishi kabi patologiyalar bilan taqqoslama tashxis o'tkazish muhimdir. Zamonaviy diagnostika usullari, jumladan irrigografiya, ultratovush tekshiruvi, kolonoskopiya hamda laborator tahlillar kasallikni aniqlashda yuqori samaradorlikka ega. Shu bois ushbu maqolada bolalarda dolixosigma kasalligini taqqoslama tashxislashning asosiy usullari va ularning klinik ahamiyati yoritiladi.

Dolixosigma — yo'g'on ichakning sigma qismining anatomik jihatdan uzayishi bilan tavsiflanadigan tug'ma yoki orttirilgan patologik holat hisoblanadi. Ushbu kasallik bolalarda ovqat hazm qilish tizimi faoliyatining buzilishiga olib kelib, ko'pincha surunkali ich qotishi bilan namoyon bo'ladi. Kasallikning klinik belgilari turli yosh davrlarida har xil ko'rinishda kechadi. Ayrim hollarda bolalarda ich kelmasligi bir necha kun davom etsa, boshqa holatlarda qorin dam bo'lishi, meteorizm, ko'ngil aynishi va ishtahaning pasayishi kuzatiladi. Dolixosigma uzoq davom etganida organizmda intoksikatsiya belgilari, holsizlik va vazn yetishmovchiligi paydo bo'lishi mumkin[1].

Bolalarda dolixosigma kasalligini tashxislashda eng muhim bosqichlardan biri taqqoslama tashxis hisoblanadi. Chunki ushbu kasallikning klinik belgilari ko'plab ichak patologiyalariga o'xshab ketadi. Xususan, funksional ich qotishi, Hirschsprung kasalligi, megakolon, ichak tutilishi va irritable ichak sindromi bilan farqlash talab etiladi. To'g'ri tashxis qo'yilmasa, davolash jarayoni samarasiz bo'lishi va kasallik asoratlari kuchayishi mumkin.

Dolixosigma diagnostikasida birinchi navbatda anamnez yig'ish muhim hisoblanadi. Shifokor bolaning ich kelish davriyligi, ovqatlanish tartibi, tug'ma kasalliklar va irsiy omillar haqida ma'lumot to'playdi. Ko'pincha ota-onalar bolaning uzoq muddat ich qotishidan shikoyat qiladilar. Ba'zi bolalarda ich kelishi uchun klizma yoki dori vositalaridan foydalanishga ehtiyoj tug'iladi. Kasallikning davomiyligi va klinik kechishi tashxis qo'yishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Fizikal tekshiruv davomida qorin sohasining kattalashishi, meteorizm va ichaklarda najas massasining to'planishi aniqlanishi mumkin. Palpatsiya vaqtida sigma ichak bo'ylab qattiq najas

massalari seziladi. Ayrim hollarda bolalarda qorin devorining taranglashuvi va og'riq kuzatiladi. Shuningdek, umumiy holsizlik va terining oqarishi surunkali intoksikatsiya belgisi sifatida namoyon bo'lishi mumkin[1].

Dolixosigmani aniqlashda instrumental tekshiruv usullari alohida o'rin tutadi. Eng samarali usullardan biri irrigografiya hisoblanadi. Ushbu usul kontrast modda yordamida yo'g'on ichakning anatomik holatini o'rganishga imkon beradi. Irrigografiya orqali sigma ichakning uzaygani, qo'shimcha halqalar hosil qilgani hamda ichak motorikasining sustlashgani aniqlanadi. Ushbu tekshiruv dolixosigmani boshqa ichak kasalliklaridan farqlashda yuqori diagnostik qiymatga ega[3]. Ultratovush tekshiruv ham bolalarda dolixosigma diagnostikasida keng qo'llaniladi. Bu usul og'riqsiz va xavfsiz bo'lib, ichaklarda gaz va najas massasining to'planishini aniqlashga yordam beradi. Bundan tashqari, ultratovush tekshiruv yordamida qorin bo'shlig'idagi boshqa patologik holatlar ham istisno qilinadi. Yosh bolalarda aynan ushbu usulning qo'llanilishi qulay hisoblanadi[2]. Kolonoskopiya usuli ayrim hollarda qo'shimcha diagnostik tekshiruv sifatida tavsiya etiladi. Ushbu usul ichak shilliq qavatining holatini baholash imkonini beradi. Agar ichakda yallig'lanish yoki boshqa organik o'zgarishlar mavjud bo'lsa, kolonoskopiya yordamida ularni aniqlash mumkin. Biroq bolalarda ushbu tekshiruv maxsus tayyorgarlik va ehtiyotkorlik bilan amalga oshiriladi.

Dolixosigmani Girshprung kasalligidan farqlash eng muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Girshprung kasalligida ichak devoridagi nerv tugunlari rivojlanmagan bo'lib, ichak peristaltikasi keskin buziladi. Ushbu kasallik odatda chaqaloqlik davridayoq namoyon bo'ladi va ich kelmasligi bilan xarakterlanadi. Dolixosigmada esa ichakning anatomik uzayishi asosiy omil hisoblanadi. Tashxisni aniqlashtirish uchun irrigografiya, biopsiya va anorektal manometriya usullaridan foydalaniladi[4].

Funksional ich qotishi bilan taqqoslama tashxis ham muhimdir. Funksional ich qotishi ko'pincha noto'g'ri ovqatlanish, kamharakatlik yoki psixologik omillar bilan bog'liq bo'ladi. Bunday holatda ichakning anatomik o'zgarishi kuzatilmaydi. Dolixosigmada esa ichakning uzayishi instrumental tekshiruvlarda yaqqol aniqlanadi.

Shu sababli instrumental diagnostika usullari muhim ahamiyat kasb etadi. Laborator tekshiruvlar yordamchi diagnostik ahamiyatga ega. Qon tahlillarida yallig'lanish belgilari yoki anemiya aniqlanishi mumkin. Koprologik tekshiruv orqali ichak faoliyati baholanadi. Ayrim hollarda disbakterioz yoki fermentativ buzilishlar ham aniqlanadi. Laborator natijalar kompleks tashxis qo'yishda qo'shimcha ma'lumot beradi.

Kasallikni davolash usulini tanlashda ham to'g'ri tashxis muhim o'rin egallaydi. Dolixosigmaning yengil shakllarida konservativ davolash usullari qo'llaniladi. Bunga parhez terapiyasi, tolaga boy mahsulotlarni iste'mol qilish, jismoniy faollikni oshirish va ichak motorikasini yaxshilovchi preparatlar kiradi. Bolalarda kun tartibini to'g'ri tashkil etish ham ichak faoliyatini me'yorlashtirishda muhim hisoblanadi.

Agar konservativ davolash samara bermasa yoki kasallik og'ir kechsa, jarrohlik usullari qo'llanilishi mumkin. Operatsiya davomida sigma ichakning ortiqcha qismi olib tashlanadi. Jarrohlik amaliyoti faqat og'ir klinik holatlarda va mutaxassis tavsiyasi asosida bajariladi. O'z vaqtida tashxis qo'yish esa operativ davolash ehtiyojini kamaytiradi.

Xulosa qilib aytganda, bolalarda dolixosigma kasalligini taqqoslama tashxislash zamonaviy pediatriyaning dolzarb muammolaridan biri hisoblanadi. Kasallikni erta aniqlash, boshqa ichak

patologiyalaridan farqlash va kompleks tekshiruv usullaridan foydalanish davolash samaradorligini oshiradi. Zamonaviy instrumental va laborator diagnostika usullarining qo'llanilishi bolalarda asoratlarning oldini olish hamda sog'lom rivojlanishni ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Ashcraft K.W., Holcomb G.W., Murphy J.P. Pediatric Surgery. — Philadelphia: Elsevier, 2019. — 1245 b.
2. Исаков Ю.Ф., Дронов А.Ф. Детская хирургия. — Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2020. — 768 б.
3. То'xtayev B.X., Axmedov Sh.A. Bolalar kasalliklari propedevtikasi. — Toshkent: Yangi asr avlodi, 2021. — 356 b.
4. Stringer M.D., Oldham K.T., Mouriquand P.D.E. Pediatric Gastrointestinal Disease. — London: Springer, 2018. — 842 b.

